

05 — Čovek na međi

Zvuk metala zapara prostoriju ispunjenu zadahom duvana, ustajalog vazduha i alkoholnih isparenja. Parče gvožđa udari o zid, pa se otokotrlja na neku svoju stranu. Sajenka se jednom rukom osloni na metalnu ivicu stola-projektora holo-karte, zadrhta, prebrisa čelo drugom, pa se udalji dva koraka. Pitanja mu kroz glavu proleću kao strele: o čemu razmišljaš vojvodo? koji ti je sledeći potez? u kakav novi užas ćeš da gurneš sopstvenu vojsku? Okreće se ka zidu praznom poput njegove jadne, plaćeničke uniforme, pljuje u podnožje, okomljava se na leguru kao da mu je smrtni neprijatelj, zamahuje pesnicom, ali staje: ne, još nisam dotle stigao.

“A dokle si stigao vojvodo?”

“Tišina, tebe ništa nisam pitao!”

“Dokle ćeš vrludati i premišljati se poput neke devojčice?”

“Rekoh...”

“Oni neće doveka čekati, znaš?”

Sajenka se trže na škripu pokretnih vrata. Začu korake iza sebe, još jednom prebrisa čelo, pa se brzo uspravi.

“Da li je sve u redu Predvodniče?” upita ga mladi oficir Kilam, njegov postavljeni adutant.

“Naravno da je u redu! Zašto ne bi bilo u redu?”

“Štab traži vaše...”

“Znam, znam! Donesi mi još rakije, ova flaša se prosula.”

Vrata još jednom zaškripaše. Predvodnik... pa nisam ja ovan! misli u sebi Sajenka posmatrajući nabusitog mladića kako se ponosito okreće na peti i skoro paradnim korakom napušta prostoriju. Pljuje još jednom ka vratima, zamišljajući u vazduhu zvanje koje su mu dali. Nadnosi se nad sto, tu vidi: udubio se svemir ka jednom sunašcetu, poput crne rupe rođene tik ispod, uvija prostor pa svi okolni sistemi deluju kao padine crnih planina niz koje se sjuruju sve kosmičke zverinje da satru... koga da satru? Jednu bednu kapitalističku, kolonističku republiku! Grupu licemera, snishodljivaca i manijakalnih ubica! I treba da ih satru, mater im! Ali zašto je potrebno toliko? Čitava galaksija se podigla, od središta do kraka i opet... Teče sporo.

“Zato što se ti dvoumiš.”

“Ja se dvoumim? Ja?”

“Pogledaj im rasporede. Sve su postavili na granice. Rašireni su, a tanki.”

“To ne znamo.”

“Ti ne znaš? Pa ti si se tako borio u Suvorskom sistemu. Nemaju ništa u pozadini, ni malo parčence flote da pomogne. Jedan koncentrisan napad i pući će kao gumica.”

“Šta ako to čekaju? Da se skupimo u jednu tačku, krenemo u proboj, a oni se stegnu poput omče.”

“Čime da stegnu omču? Veći deo linije pokrivaju sa dva broda u dubini. Ti imaš šest na najslabijoj deonici.”

Sajenka se odmaknu od stola: znači to je to; skupim masu čiju komandu su mi predali, zapalim fitilj i ispalim đule; zatim gledam pad kao da sam dunuo u kulu od karata. Okrenu se, pa stade nervozno cupkati po prostoriji. On će im doneti sunovrat. Izdajnik, samoljubac, sebičnjak

koji je prebegao na jaču stranu i opravdao se zdravim razumom. Istorija je dobar učitelj. Najgori neprijatelj jednog naroda je on sam. Priseća se naredbi koje je izdavao svojim jedinicama pre nego što su ga postavili za Predvodnika pohoda: spaljuj, siluj, neka nauče gde im je mesto jednom za svagda! Kakve grozote su njegovi vojnici činili po okolnim, slabo branjenim sistemima. Vruće mu je, rastrza okovratnik, dere se: “Kilame! Gde je ta rakija!” Tada je osećao pravednost u naredbama, spokoj u komandovanju. Zašto je sada drugačije?

Vrata se otvaraju, Kilam nastupa, brzo spušta flašu na drveni stočić u ćošku prostorije, pa odstupi korak.

“Predvodniče, zapovednici vas čekaju.”

“Čuo sam te i prvi put! Ne treba mi čaša, šta si je doneo? I reci onim bezglavim tehničarima da poprave reciklator vazduha, mater im!”

Naginje flašu, grlo mu gori: kakva je ovo rakija? Seća se oficirske akademije i izgledom oronule kafane koja se nekako ugurala između blokova ultra-lakih nebodera, cevastih promenada i hiper-saobraćajnica; seća se otrova koji neosetno sklizne niz jednjak, a onda zagreje tibu bolje od vruće supe. Još jednom naginje: jebeš taj skup naroda i civilizacija kad ne znaju napraviti ni osrednju ljutu!

“Sada i zamerke tražiš, izgovore?”

“Ne trebaju meni izgovori. Ja sam vojvoda Gavril Sajenka! Zvanje dobio...”

“Koga sada ubeđuješ?”

“Tebe pseto!”

Zafrijači flašu o zid i osloni se svom težinom na sto. Pod nogama opipa repliku starog oružja, burence sa šest metaka iz doba baruta, sve-

čani simbol akademije, paradnu spravu što je zamenila još stariju sablju. Kukavico! — Tresnu rukom o stočić koji naprsnu, raskrvari mu stegnutu pesnicu. Duboko uzdahnu, raskopča uniformu do pojasa, pa klonu u admiralsku fotelju koju je dovukao sa svoje stare krstarice. Zar je to sudbina, zloslutnica što bdi iznad naših glava oduvek? Vuče nas iznova ka istovetnim ponorima. Jednom starom licemeru daje bič kazne, bič patnje i jada. Mora li svako biće biti osuđeno na te osećaje, na čemer i bol.

“Ne preremaži se više.”

“Ćuti keru... Sopstvenu decu ćemo satrti.”

“A onda ćemo ih ponovo praviti. To je milenijumski ciklus, učio si to u tim tvojim školama. Kada si počeo da se čudiš, tada je odveć bilo kasno.”

“Nikada nije kasno proklinjati život. Jesi li primetio da se uvek tome okrećemo kada nemamo šta drugo? I kada preostane samo jedan krivac, jedini gad u kojeg možemo uperiti prst, nećemo to učiniti. Život, smrt, Bog — to su pojmovi koji se ne mogu braniti, idealni kada sami sebe sateramo u čošak. Što bacih onu rakiju...”

Sajenka tromo ustade. Otetura se do vrata, ali zastade ispred: neka čekaju zveri još malo, ovaj plen im neće pobeći...nema kud. Odbaulja do umivaonika, pa se stade posipati vodom. “Pišačka. Tehničari, mater vam..”, reče za sebe, uspravi se i zagleda lice u ogledalu:

“Da moji sunarodnici znaju da sam držao revolver uperen u tvoju glavu i da nisam pucao, prezreli bi me; nadam se da zbog ovakvog izbora neću biti u prilici ikada da prezrem sam sebe.“